

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 18. decembra 2014*

„Predhodno odločanje — Socialna politika — Odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca — Razlog — Debelost delavca — Splošno načelo prepovedi diskriminacije zaradi debelosti — Neobstoj — Direktiva 2000/78/ES — Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu — Prepoved vsakršne diskriminacije zaradi invalidnosti — Obstoj ‚invalidnosti‘“

V zadevi C-354/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Retten i Kolding (Danska) z odločbo z dne 25. junija 2013, ki je prispela na Sodišče 27. junija 2013, v postopku

Fag og Arbejde (FOA), ki zastopa Karstena Kaltofta,

proti

Kommunernes Landsforening (KL), ki zastopa Billund Kommune,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, J. Malenovský, sodnik, K. Jürimäe, sodnica, M. Safjan (poročevalec), sodnik, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. junija 2014,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Fag og Arbejde (FOA), ki zastopa K. Kaltofta, J. Sand, odvetnik,
- za Kommunernes Landsforening (KL) v imenu Billund Kommune, Y. Frederiksen, odvetnica,
- za dansko vlado C. Thorning in M. Wolff, agenta,
- za Evropsko komisijo M. Clausen in D. Martin, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 17. julija 2014

izreka naslednjo

* Jezik postopka: danščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago splošnih načel prava Unije in Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Fag og Arbejde (FOA), sindikatom delavcev, ki zastopa K. Kaltofta, in Kommunernes Landsforening (KL) (nacionalno združenje danskih občin), ki zastopa Billund Kommune (občina Billund, Danska), zaradi zakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi K. Kaltofta, domnevno zaradi njegove debelosti.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 1, 11, 12, 15, 28 in 31 Direktive 2000/78 je navedeno:

„(1) Evropska unija v skladu s členom 6 [PEU] temelji na načelih svobode, demokracije, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter vladavine prava, načelih, ki so skupna vsem državam članicam, ter spoštuje temeljne pravice, ki jih jamči Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin[, podpisana v Rimu 4. Novembra 1950,] in kakršne izhajajo iz ustavnih tradicij, skupnih državam članicam, kot splošnih načel prava Skupnosti.

[...]

(11) Diskriminiranje zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti lahko ogrozi uresničevanje ciljev iz Pogodbe o Evropski skupnosti, še zlasti cilje visoke ravni zaposlenosti in socialnega varstva, višanja življenjske ravni in kakovosti življenja, ekonomske in socialne kohezije in solidarnosti ter prostega gibanja oseb.

(12) V vsej Skupnosti bi zato morali prepovedati vsakršno neposredno ali posredno diskriminacijo zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti na področjih, ki jih ureja ta direktiva. [...]

[...]

(15) Presoja o dejstvih, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da obstaja neposredna ali posredna diskriminacija, je stvar nacionalnih sodnih ali drugih pristojnih instanc, v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso. Ti predpisi lahko predvidijo zlasti, da je posredno diskriminacijo mogoče ugotavljati s kakršnimi koli sredstvi, tudi na podlagi statističnih podatkov.

[...]

(28) Ta direktiva navaja posamezne minimalne zahteve, kar daje državam članicam možnost, da uvedejo ali obdržijo ugodnejše določbe. Izvajanje te direktive ne sme služiti za utemeljevanje morebitnega nazadovanja glede na sedanji položaj v posameznih državah članicah.

[...]

(31) Pravila o dokaznem bremenu se morajo prilagoditi, kadar gre za primer evidentne diskriminacije[,] in kadar so predloženi dokazi o takšni diskriminaciji, se zaradi učinkovitosti uporabe načela enakega obravnavanja dokazno breme vrne na toženo stran. Vendar pa dokazovanje, da je tožnik pripadnik določene vere ali da ima določeno prepričanje ali hendikep, da je določene starosti ali spolne usmerjenosti, ni stvar tožene stranke.“

4 Člen 1 te direktive določa:

„Namen te direktive je opredeliti splošni okvir boja proti diskriminaciji zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in delu, zato da bi v državah članicah uresničevali načelo enakega obravnavanja.“

5 Člen 2(1) in (2) navedene direktive določa:

„1. V tej direktivi ‚načelo enakega obravnavanja‘ pomeni, da ne obstaja nikakršna neposredna ali posredna diskriminacija zaradi katerega od razlogov iz člena 1.

2. V smislu odstavka 1

(a) se šteje, da gre za neposredno diskriminacijo, kadar je, je bila ali bi bila oseba obravnavana manj ugodno kakor neka druga v primerljivi situaciji zaradi katerega od razlogov iz člena 1;

[...]“

6 Člen 3(1)(c) te direktive določa:

„V mejah pristojnosti, ki so prenesene na Skupnost, se ta direktiva uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi, kar zadeva:

[...]

(c) zaposlitev in delovne pogoje, vključno z odpustitvijo in plačilom;“

7 Člen 5 Direktive 2000/78/ES določa:

„Da se zagotovi skladnost z načelom enakega obravnavanja, kar zadeva hendikepirane osebe, se zagotovijo razumne prilagoditve. To pomeni, da delodajalci sprejmejo ustrezne ukrepe glede na potrebe v konkretni situaciji, da se hendikepirani osebi omogoči dostop, sodelovanje ali napredovanje v službi ali usposabljanje, razen če bi taki ukrepi delodajalca nesorazmerno obremenili. Obremenitev ni nesorazmerna, če jo zadosti kompenzirajo ukrepi v okviru politike, ki jo zadevna država članica izvaja v zvezi s hendikepiranimi osebami.“

8 Člen 8(1) te direktive določa:

„Države članice lahko uvedejo ali ohranijo določbe, za varovanje načela enakega obravnavanja, ugodnejše od teh, ki so določene s to direktivo.“

9 Člen 10(1) in (2) navedene direktive določa:

„1. Države članice sprejmejo ukrepe, kakršni so v skladu z njihovim sodnim sistemom potrebni, s katerimi zagotovijo, da je, kadar osebe, ki menijo, da jim je bila storjena krivica, ker ni bilo uporabljeno načelo enakega obravnavanja, pred sodiščem ali drugim pristojnim organom oblasti

dokažejo dejstva, na podlagi katerih je mogoče domnevati, da je šlo za neposredno ali posredno diskriminacijo, dokazno breme, da načelo enakega obravnavanja ni bilo kršeno, naloženo toženi stranki.

2. Odstavek 1 ne preprečuje državam članicam, da sprejmejo za tožnike ugodnejše predpise o dokaznem bremenu.“

Dansko pravo

10 Direktiva 2000/78 je bila v dansko pravo prenesena z zakonom št. 1417 z dne 22. decembra 2004, s katerim je bil spremenjen zakon o prepovedi diskriminacije na trgu dela (lov nr. 1417 om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m. v.).

11 Ta zakon v različici, objavljeni z odlokom št. 1349 o konsolidaciji z dne 16. septembra 2008 (v nadaljevanju: zakon o prepovedi diskriminacije), v členu 1(1) določa:

„Diskriminacija v smislu tega zakona pomeni neposredno ali posredno diskriminacijo na podlagi rase, polti, vere ali prepričanja, politične pripadnosti, spolne usmerjenosti, starosti, invalidnosti, nacionalnosti ali družbene ali etnične pripadnosti.“

12 Člen 2(1) navedenega zakona določa:

„Delodajalec ne sme diskriminirati delavcev ali kandidatov za zaposlitev pri zaposlovanju, odpovedih pogodb o zaposlitvi, premestitvah, napredovanju ali pri plačilu in delovnih pogojih.“

13 Člen 2a istega zakona določa:

„Delodajalec sprejme ustrezne ukrepe glede na potrebe v konkretni situaciji, da se invalidni osebi omogoči dostop do zaposlitve, njeno izvajanje, napredovanje ali usposabljanje. Ta obveznost ne nastane, če bi delodajalcu povzročila nesorazmerno breme. Obremenitev se ne šteje za nesorazmerno, če je zadostno izravnana z javnimi ukrepi.“

14 Člen 7(1) zakona o prepovedi diskriminacije določa:

„Komur so s kršitvijo členov od 2 do 4 kršene pravice, lahko zahteva odškodnino.“

15 Člen 7a tega zakona določa:

„Če oseba meni, da je bila prizadeta zaradi neizpolnjevanja zahtev iz členov od 2 do 4, in predloži dokaze, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije, mora tožena stranka dokazati, da ni bilo kršitve načela enakega obravnavanja.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

16 Billund Kommune (občina Billund), eden od danskih javnih organov, je 1. novembra 1996 zaposlila K. Kaltofta na podlagi pogodbe za določen čas kot varuha otrok, da bi varoval otroke na svojem domu.

17 Billund Kommune je nato zaposlila K. Kaltofta kot varuha otrok na podlagi pogodbe za nedoločen čas z učinkom od 1. januarja 1998. K. Kaltoft je opravljal to delo približno petnajst let.

- 18 Stranki v postopku v glavni stvari soglašata, da je bil K. Kaltoft ves čas zaposlitve pri Billund Kommune po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) „debel“; debelost je uvrščena v oznako E66 mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov, ki jo je sprejela SZO (CIM 10).
- 19 K. Kaltoft je poskušal shujšati in Billund Kommune ga je v okviru svoje zdravstvene politike v obdobju od januarja 2008 do januarja 2009 finančno podpirala, da je lahko obiskoval fitness studio in druge fizične aktivnosti. K. Kaltoft je težo tako kot v prejšnjih poizkusih izgubil, a jo nato pridobil nazaj.
- 20 K. Kaltoft je marca 2010, potem ko je vzel leto dni dopusta iz družinskih razlogov, ponovno začel opravljati delo varuha otrok. Nato je večkrat dobil nenapovedan obisk vodje varuhov otrok, ki se je želela pozanimati o njegovi izgubi teže. Ob teh obiskih je vodja varuhov otrok ugotovila, da je teža K. Kaltofta ostala praktično nespremenjena.
- 21 Zaradi vse manjšega števila otrok v Billund Kommune je K. Kaltoft od osemintridesetega tedna leta 2010 varoval le tri otroke namesto štirih, za kolikor je bil pooblaščen.
- 22 V skladu s predložitveno odločbo so bili inšpektorji vzgojiteljev v Billund Kommune pozvani, naj predlagajo varuha otrok, ki se mu naj odpove pogodba o zaposlitvi, in vodja za varuhe otrok je na podlagi prejetih predlogov odločila, da je ta oseba K. Kaltoft.
- 23 K. Kaltoft je bil 1. novembra 2010 po telefonu obveščen, da namerava Billund Kommune začeti postopek v zvezi z odpovedjo njegove pogodbe o zaposlitvi, v okviru katerega se je nato začel postopek zaslišanja v zvezi z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi javnega uslužbenca.
- 24 Istega dne je nato K. Kaltoft med pogovorom z vodjo varuhov otrok in ob prisotnosti predstavnika delavcev vprašal, zakaj je edini varuh otrok, čigar pogodba o zaposlitvi je bila odpovedana. Stranki v postopku v glavni stvari soglašata, da je bila med tem razgovorom izpostavljena debelost K. Kaltofta. Vendar se stranki ne strinjata glede tega, zakaj se je med tem razgovorom razpravljalo o debelosti K. Kaltofta, prav tako kot se ne strinjata glede tega, ali je bila debelost K. Kaltofta upošteven dejavnik v postopku odločanja, na podlagi katerega mu je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana.
- 25 Billund Kommune je z dopisom z dne 4. novembra 2010 K. Kaltofta uradno obvestila o tem, da namerava odpovedati njegovo pogodbo o zaposlitvi, in ga pozvala, naj ji v zvezi s tem posreduje morebitno stališče. V tem dopisu je bilo navedeno, da je bilo o predvideni odpovedi pogodbe o zaposlitvi odločeno „po konkretnem preverjanju zaradi upadanja števila otrok in s tem obsega dela, kar prinaša resne finančne posledice za storitev varovanja otrok in njeno organizacijo“.
- 26 K. Kaltoftu pa niso bili navedeni konkretni razlogi, zakaj je bil med varuhi otrok odpuščen ravno on. Bil je namreč edini odpuščen varuh zaradi domnevno zmanjšanega obsega dela.
- 27 K. Kaltoft je v roku, ki mu ga je Billund Kommune dala za predložitev stališča, v dopisu z dne 10. novembra 2010 navedel, da ima občutek, da je razlog za odpovedjo njegove pogodbe o zaposlitvi njegova debelost.
- 28 Billund Kommune je z dopisom z dne 22. novembra 2010 K. Kaltoftu odpovedala pogodbo o zaposlitvi in pri tem navedla, da je bilo o tej odpovedi odločeno „po konkretnem preverjanju zaradi upadanja števila otrok“. Billund Kommune ni podala nobene navedbe glede občutka K. Kaltofta o resničnem razlogu za odpoved njegove pogodbe o zaposlitvi, ki ga je izpostavil v dopisu z dne 10. novembra 2010.
- 29 FOA, ki zastopa K. Kaltofta, je pri Retten i Kolding (prvostopenjsko sodišče v Koldingu) vložil tožbo, ker naj bi bil K. Kaltoft pri odpovedi njegove pogodbe o zaposlitvi žrtev diskriminacije zaradi debelosti in bi moral iz naslova te diskriminacije prejeti odškodnino.

30 V teh okoliščinah je retten i Kolding prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je diskriminacija zaradi debelosti na trgu dela na splošno ali zlasti, če diskriminira delodajalec v javnem sektorju, v nasprotju s pravom Unije, kot na primer pride do izraza v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji, ki obravnava temeljne pravice?
2. Ali se lahko morebitna prepoved diskriminacije zaradi debelosti na podlagi prava Unije neposredno uporablja v razmerju med danskim državljanom in njegovim delodajalcem, ki je javni organ?
3. Ali je treba, če bo Sodišče razsodilo, da v Evropski uniji obstaja prepoved diskriminacije zaradi debelosti na trgu dela na splošno ali zlasti, če diskriminira delodajalec v javnem sektorju, preizkus, ali je bilo kršeno morebitno načelo prepovedi diskriminacije zaradi debelosti, po potrebi opraviti na podlagi deljenega dokaznega bremena, tako da je treba za učinkovito izvrševanje prepovedi v primerih, v katerih obstaja očiten primer diskriminacije, dokazno breme premakniti nazaj na toženega delodajalca [...]?
4. Ali lahko debelost obravnavamo kot eno od invalidnosti, za katere velja varstvo Direktive Sveta 2000/78/ES [...], in če je tako, katera merila so odločilna za to, da je oseba, ki je debela, konkretno zavarovana s prepovedjo diskriminacije zaradi invalidnosti, ki jo določa ta direktiva?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 31 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da določa splošno načelo prepovedi diskriminacije zaradi debelosti pri zaposlovanju in delu.
- 32 V skladu s sodno prakso Sodišča je med temeljnimi pravicami, ki so sestavni del splošnih načel prava Skupnosti, tudi splošno načelo o prepovedi diskriminacije in to načelo torej zavezuje države članice, če nacionalni položaj, ki je predmet postopka v glavni stvari, sodi na področje uporabe prava Skupnosti (glej v tem smislu sodbo Chacón Navas, C-13/05, EU:C:2006:456, točka 56).
- 33 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da nobena določba pogodb EU in DEU ne vsebuje prepovedi diskriminacije zaradi debelosti. Tudi v členih 10 PDEU in 19 PDEU se debelost ne omenja.
- 34 Natančneje glede člena 19 PDEU iz sodne prakse Sodišča izhaja, da ta člen določa samo pristojnosti Unije in da ne more biti pravna podlaga za ukrepe Sveta Evropske unije za boj proti taki diskriminaciji, ker se ne nanaša na diskriminacijo zaradi debelosti (glej po analogiji sodbo Chacón Navas, EU:C:2006:456, točka 55).
- 35 Tudi sekundarna zakonodaja Unije ne določa načela prepovedi diskriminacije zaradi debelosti pri zaposlovanju in delu. Natančneje, Direktiva 2000/78 debelosti kot razloga za diskriminacijo ne omenja.
- 36 V skladu s sodno prakso Sodišča pa področja uporabe Direktive 2000/78 ni treba po analogiji razširiti onkraj diskriminacije na podlagi razlogov, ki so taksativno naštetih v členu 1 te direktive (glej sodbi Chacón Navas, EU:C:2006:456, točka 56, in Coleman, C-303/06, EU:C:2008:415, točka 46).
- 37 Zato debelost ne more šteti za dodatni razlog poleg tistih, na podlagi katerih Direktiva 2000/78 prepoveduje vsakršno diskriminacijo. (glej po analogiji sodbo Chacón Navas, EU:C:2006:456, točka 57).

- 38 V tej zadevi spis, predložen Sodišču, ne vsebuje nobenega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče sklepati, da položaj v postopku v glavni stvari, ki se nanaša na odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki naj bi temeljila na debelosti, spada na področje uporabe prava Unije.
- 39 V tem smislu se tudi določbe Listine Evropske unije o temeljnih pravicah za tak položaj ne uporabljajo (glej v tem smislu sodbo Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, točki 21 in 22).
- 40 Glede na navedeno je treba na prvo zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba pravo Unije razlagati tako, da ne določa splošnega načela prepovedi diskriminacije zaradi debelosti pri zaposlovanju in delu.

Drugo in tretje vprašanje

- 41 Ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje na drugo in tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Četrto vprašanje

- 42 S četrtnim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo Sveta 2000/78/ES razlagati tako, da lahko debelost delavca obravnavamo kot „hendikepiranost“ v smislu te direktive, in če je tako, po katerih merilih je zadevna oseba zaradi take debelosti upravičena do varstva, ki se z navedeno direktivo zagotavlja zoper diskriminacijo na podlagi invalidnosti.

Dopustnost

- 43 Danska vlada trdi, da četrto vprašanje ni dopustno, ker je hipotetično. Iz dejanskega stanja, kot ga je predstavilo predložitveno sodišče, naj namreč ne bi izhajalo, da K. Kaltoft ni mogel opravljati nalog v obdobju, ko je bil zaposlen pri Billund Kommune, sploh pa ni bil obravnavan kot „hendikepiran“ v smislu Direktive 2000/78. Odgovor na to vprašanje naj torej ne bi bil koristen za rešitev spora v postopku v glavni stvari.
- 44 Danska vlada še navaja, da odgovor na četrto vprašanje ne pušča nobenega razumnega dvoma, saj je o njem mogoče jasno sklepati iz sodne prakse Sodišča. Glede na točko 47 sodbe HK Danmark (C-335/11 in C-337/11, EU:C:2013:222) naj bi predložitveno sodišče v postopku v glavni stvari lahko dejansko samo odločilo o opredelitvi pojma „hendikepiranost“ v smislu Direktive 2000/78.
- 45 V zvezi s tem je treba spomniti, da v okviru postopka, določenega v členu 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki mora biti sprejeta, glede na posebnosti zadeve presoja nujnost sprejetja predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Zato je Sodišče, če se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločiti. Domnevo upoštevnosti, ki velja za vprašanja za predhodno odločanje, ki jih predložijo nacionalna sodišča, je mogoče zavrnila le izjemoma, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (glej zlasti sodbi Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, točki 39 in 40, in B., C-394/13, EU:C:2014:2199, točka 19).
- 46 V tej zadevi predložitveno sodišče dvomi o razlagi pojma „invalidnost“ v smislu Direktive 2000/78 in želi s četrtnim vprašanjem izvedeti, ali tak pojem velja za delavca, ki je debel in čigar pogodba o zaposlitvi je bila odpovedana.
- 47 V teh okoliščinah se ne zdi očitno, da razlaga prava Unije, ki jo zahteva predložitveno sodišče, ni nujna za to, da bi rešilo spor, o katerem odloča.

48 Poleg tega nikakor ni prepovedano, da nacionalno sodišče Sodišču zastavi vprašanje za predhodno odločanje, na katero odgovor ne pušča nobenega razumnega dvoma (glej sodbo Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točka 64 in navedena sodna praksa).

49 Zato je treba četrto vprašanje šteti za dopustno.

Utemeljenost

50 Najprej je treba navesti, da je namen Direktive 2000/78, kot je razvidno iz njenega člena 1, opredeliti splošni okvir boja proti diskriminaciji pri zaposlovanju in delu, ki temelji na enem od razlogov, ki so navedeni v tem členu, med katerimi je invalidnost.

51 V skladu s členom 2(2)(a) navedene direktive se šteje, da gre za neposredno diskriminacijo, kadar je, je bila ali bi bila oseba med drugim zaradi invalidnosti obravnavana manj ugodno kakor neka druga oseba v primerljivem položaju.

52 V mejah pristojnosti, ki so prenesene na Unijo, se Direktiva 2000/78 v skladu s svojim členom 3(1)(c) uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi subjekti, tudi kar zadeva odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca.

53 Po tem ko je Unija ratificirala Konvencijo ZN o pravicah invalidov, ki je bila v imenu Evropske skupnosti odobrena s sklepom Sveta 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 (UL 2010, L 23, str. 35), je Sodišče menilo, da je treba pojem „hendikepiranosti“ v smislu Direktive 2000/78 razumeti kot omejitev, ki je med drugim posledica trajnih telesnih okvar oziroma umskih ali duševnih motenj, ki lahko v povezavi z različnimi ovirami zadevni osebi preprečujejo, da bi polno in učinkovito sodelovala v poklicnem življenju enako kot drugi delavci (glej sodbe HK Danmark, EU:C:2013:222, točke od 37 do 39; Z., C-363/12, EU:C:2014:159, točka 76, in Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, točka 45).

54 Ta pojem „hendikepiranost“ je treba razumeti ne le kot nezmožnost opravljanja poklicne dejavnosti, ampak tudi kot oviro pri opravljanju take dejavnosti. Drugačna razlaga ne bi bila združljiva s ciljem te direktive, ki je zlasti ta, da se invalidni osebi zagotovi dostop do zaposlitve ali opravljanje zaposlitve (glej sodbo Z., EU:C:2014:159, točka 77 in navedena sodna praksa).

55 Poleg tega, če bi bila uporaba te direktive odvisna od vzroka hendikepiranosti, bi bilo to v nasprotju z njenim ciljem, ki je uresničevanje enakega obravnavanja (glej sodbo HK Danmark, EU:C:2013:222, točka 40).

56 Pojem „hendikepiranost“ v smislu Direktive 2000/78 namreč ni odvisen od tega, v kolikšni meri je oseba prispevala k nastanku svoje invalidnosti.

57 Dalje, opredelitev pojma „hendikepiranost“ v smislu člena 1 Direktive 2000/78 je navedena pred opredelitvijo in presojo ustreznih prilagoditvenih ukrepov iz člena 5 te direktive. V skladu z uvodno izjavo 16 Direktive 2000/78 se namreč s temi ukrepi skušajo upoštevati potrebe invalidnih oseb, ki so torej posledica in ne bistveni element pojma „hendikepiranost“ (glej v tem smislu sodbo HK Danmark, EU:C:2013:222, točki 45 in 46). Zato le okoliščina, da taki prilagoditveni ukrepi niso bili sprejeti glede K. Kaltofta, ne zadostuje za ugotovitev, da ta ne more biti invalidna oseba v smislu navedene direktive.

58 Ugotoviti je treba, da debelost sama ni „hendikepiranost“ v smislu Direktive 2000/78, ker omejitev, kot je navedena v točki 53 te sodbe, ni njena nujna posledica.

- 59 Če pa v danih okoliščinah debelost zadevnega delavca pomeni omejitev, ki je posledica zlasti telesnih okvar oziroma umskih ali duševnih motenj, ki lahko v povezavi z različnimi ovirami tej osebi preprečujejo, da bi polno in učinkovito sodelovala v poklicnem življenju enako kot drugi delavci, in če je ta omejitev dolgotrajna, taka bolezen lahko pomeni „hendikepiranost“ v smislu Direktive 2000/78 (glej v tem smislu sodbo HK Danmark, EU:C:2013:222, točka 41).
- 60 Tako bi bilo med drugim v primeru, da bi debelost delavcu zaradi zmanjšane gibljivosti ali nenadnega pojava bolezni, ki bi mu preprečevala opravljanje dela ali bi ga ovirala pri opravljanju njegove poklicne dejavnosti, preprečevala, da bi polno in učinkovito sodeloval v poklicnem življenju enako kot drugi delavci.
- 61 V tej zadevi je ugotovljeno, kot to navaja predložitveno sodišče, da je bil K. Kaltoft debel v celotnem obdobju zaposlitve pri Billund Kommune, torej daljše obdobje.
- 62 Predložitveno sodišče je pristojno preveriti, ali je v postopku v glavni stvari, čeprav je K. Kaltoft, kot je navedeno v točki 17 te sodbe, opravljal svoje delo približno 15 let, debelost K. Kaltofta pomenila omejitev, ki izpolnjuje pogoje iz točke 53 te sodbe.
- 63 Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da debelost K. Kaltofta izpolnjuje pogoje iz točke 53 te sodbe, je treba opozoriti, da morajo glede upoštevnega dokaznega bremena države članice v skladu s členom 10(1) Direktive 2000/78 sprejeti ukrepe, kakršni so v skladu z njihovim sodnim sistemom potrebni, s katerimi zagotovijo, da je, kadar osebe, ki menijo, da jim je bila storjena krivica, ker ni bilo uporabljeno načelo enakega obravnavanja, pred sodiščem ali drugim pristojnim organom oblasti dokažejo dejstva, na podlagi katerih je mogoče domnevati, da je šlo za neposredno ali posredno diskriminacijo, dokazno breme, da načelo enakega obravnavanja ni bilo kršeno, naloženo toženi stranki. V skladu z odstavkom 2 navedenega člena njegov odstavek 1 ne preprečuje državam članicam, da sprejmejo za tožeče stranke ugodnejša pravila o dokaznem bremenu.
- 64 Glede na navedeno je treba na četrto zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 2000/78 razlagati tako, da pomeni debelost delavca „hendikepiranost“ v smislu te direktive, če pomeni omejitev, ki je med drugim posledica trajnih telesnih okvar oziroma umskih ali duševnih motenj, ki lahko v povezavi z različnimi ovirami zadevni osebi preprečujejo, da bi polno in učinkovito sodelovala v poklicnem življenju enako kot drugi delavci. Nacionalno sodišče je pristojno preveriti, ali so ti pogoji v postopku v glavni stvari izpolnjeni.

Stroški

- 65 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Pravo Unije je treba razlagati tako, da ne določa splošnega načela prepovedi diskriminacije zaradi debelosti pri zaposlovanju in delu.**
- 2. Direktivo Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu je treba razlagati tako, da pomeni debelost delavca „hendikepiranost“ v smislu te direktive, če pomeni omejitev, ki je med drugim posledica trajnih telesnih okvar oziroma umskih ali duševnih motenj, ki lahko v povezavi z različnimi ovirami zadevni osebi preprečujejo, da bi polno in učinkovito sodelovala v poklicnem življenju enako kot drugi delavci. Nacionalno sodišče je pristojno preveriti, ali so ti pogoji v postopku v glavni stvari izpolnjeni.**

Podpisi